

• **คู่มือเตรียมสอบ •**
• **ใบประกอบวิชาชีพครู (วิชาครู)**

★
ฉบับสมบูรณ์
พิมพ์ครั้งที่ 1

3 **มาตรฐานความรู้** หลักสูตร ศาสตร์การสอน และเทคโนโลยี ดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้

จัดทำโดย กองบรรณาธิการพร้อมบุ๊คส์ไตร์ เอ็ดดูเคชั่น

คู่มือเตรียมสอบ ใบประกอบวิชาชีพครู (วิชาครู)

มาตรฐานที่ 3

หลักสูตร ศาสตร์การสอน
และเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้

กองบรรณาธิการพร้อมบุ๊คส์ไตร์ เอ็ดดูเคชั่น

2567

คู่มือเตรียมสอบใบประกอบวิชาชีพครู (วิชาครู) มาตรฐานที่ 3

หลักสูตร ศาสตร์การสอน และเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้

ผู้เขียน กองบรรณาธิการพร้อมบุ๊คส์ไตร์ เอดูเคชั่น

ผู้ตรวจทานและ รัชภััสสร วิริยะ

พิสูจน์อักษร พงษ์วิศิษฐ์ ปะนัดดา

ราคา 295 บาท

พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2567

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 ห้ามคัดลอก ลอกเลียน ทำซ้ำ ทำสำเนา ไม่ว่าส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดของหนังสือนี้ หรือนำไปเผยแพร่ในช่องทางต่าง ๆ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากทางบริษัทเป็นลายลักษณ์อักษร โลโก้ เครื่องหมายการค้า ชื่อของสินค้าและบริการที่อ้างถึง เป็นของบริษัทนั้น ๆ

คำนำ

หนังสือคู่มือเตรียมสอบใบประกอบวิชาชีพครู (วิชาครู) มาตรฐานที่ 3 หลักสูตร ศาสตร์การสอน และเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยเนื้อหาและแนวข้อสอบที่สอดคล้องกับการทดสอบและประเมินสมรรถนะทางวิชาชีพครู ด้านความรู้และประสบการณ์วิชาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพครู (วิชาครู) มาตรฐานที่ 3 หลักสูตร ศาสตร์การสอน และเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือเล่มที่ 3 ในชุดหนังสือคู่มือเตรียมสอบใบประกอบวิชาชีพครู (วิชาครู) ซึ่งมีทั้งหมด 5 เล่ม โดยแบ่งตามมาตรฐานการทดสอบ จำนวน 5 มาตรฐาน ได้แก่

เล่มที่ 1 มาตรฐานที่ 1 การเปลี่ยนแปลงบริบทของโลก สังคม และแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เล่มที่ 2 มาตรฐานที่ 2 จิตวิทยาพัฒนาการ จิตวิทยาการศึกษา และจิตวิทยาให้คำปรึกษาในการวิเคราะห์และพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

เล่มที่ 3 มาตรฐานที่ 3 หลักสูตร ศาสตร์การสอน และเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้

เล่มที่ 4 มาตรฐานที่ 4 การวัด ประเมินผลการเรียนรู้ และการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน

เล่มที่ 5 มาตรฐานที่ 5 การออกแบบ และการดำเนินการเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษา

หนังสือคู่มือเตรียมสอบใบประกอบวิชาชีพครูเล่มนี้มุ่งหวังให้เกิดประโยชน์ต่อการทดสอบและประเมินสมรรถนะทางวิชาชีพครู ด้านความรู้และประสบการณ์วิชาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพครู และเป็นแนวทางให้กับผู้ที่สนใจได้นำไปใช้ในการพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาความสามารถของตนเพื่อมุ่งสู่การเป็นครูที่มีคุณภาพ

สารบัญ

บทนำ โครงสร้างของการทดสอบวิชาครู.....	6
○ ที่มา แนวคิด และหลักการ	7
○ ขอบเขต และน้ำหนักการวัดสมรรถนะทางวิชาชีพครู (Competency level).....	9
○ การกระจายค่าน้ำหนักของระดับการวัดแต่ละประเภท	10
○ น้ำหนักการวัดสมรรถนะทางวิชาชีพครูของครูสภาในแต่ละมาตรฐานความรู้.....	11
○ โครงสร้างของการทดสอบ	12
บทที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร	21
○ หลักสูตร	22
○ การพัฒนาหลักสูตรและการสอนด้วยกระบวนการเรียนรู้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ.....	36
○ การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรแบบ R&D	40
บทที่ 2 ศาสตร์การสอน	44
○ ศาสตร์การสอน	45
○ หลักการสอนและการจัดการเรียนรู้.....	47
○ รูปแบบการเรียนการสอนที่สำคัญ	49
○ การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ.....	62
○ ทฤษฎีด้านการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญ.....	64
○ การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21.....	67
○ การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน	79
○ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้อย่างมีความสุข	89
บทที่ 3 เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้.....	91
○ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา	92
○ เทคโนโลยี (Technology)	110
○ การประยุกต์ใช้นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนรู้.....	120
○ เทคโนโลยีเพื่อการวัดและประเมินผล	126

○ Infographic.....	128
○ พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล.....	129
บทที่ 4 แนวทางการวิเคราะห์ข้อสอบมาตรฐานที่ 3	131
บทที่ 5 รวมแนวข้อสอบมาตรฐานที่ 3	191
○ เฉลยแนวข้อสอบมาตรฐานที่ 3	256
บรรณานุกรม	296

ตัวอย่าง

บทนำ

โครงสร้างของการทดสอบวิชาครู

บทนำ

โครงสร้างของการทดสอบวิชาครู

ที่มา แนวคิด และหลักการ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 258 จ (3) กำหนดให้มีกลไก และระบบการผลิต คัดกรองและพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูและอาจารย์ให้เป็นผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง และพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 9 ครูสภามีอำนาจหน้าที่ (3) ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ประกอบวิชาชีพ และ (5) สนับสนุนส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ ในการนี้คณะกรรมการคุรุสภา ในการประชุมครั้งที่ 1/2562 เมื่อวันที่ 28 มกราคม 2562 ได้มีมติให้ดำเนินการทดสอบเพื่อขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูกับผู้เข้ารับการศึกษาในหลักสูตรปริญญาทางการศึกษาและประกาศนียบัตรบัณฑิตทางการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2562 เป็นต้นไป ประกอบกับข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ พ.ศ. 2565 ข้อ 13 กำหนดให้การออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูขึ้นต้นตามกลุ่มวิชาที่ขอรับใบอนุญาตจะออกให้แก่ผู้ยื่นคำขอที่ตรวจสอบคำขอแล้วเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม เอกสารหลักฐานครบถ้วน ถูกต้อง รวมทั้งผ่านการทดสอบ และประเมินสมรรถนะทางวิชาชีพครูตามประกาศคณะกรรมการคุรุสภา เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการทดสอบและประเมินสมรรถนะทางวิชาชีพครู พ.ศ. 2566 ซึ่งกำหนดให้การทดสอบด้านความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ตามมาตรฐานวิชาชีพครู ประกอบด้วย (1) วิชาครู (2) กลุ่มวิชาตามที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด ทั้งนี้ ตามประกาศคณะกรรมการคุรุสภาดังกล่าว ได้กำหนดให้ “วิชาครู” หมายความว่า วิชาที่มีการบูรณาการความรู้ และประสบการณ์วิชาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพครูเข้าไว้ด้วยกัน ยกเว้นความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน

การดำเนินการจัดทำผังการสร้างแบบทดสอบ (Test Blueprint) ได้มีการประชุมผู้ทรงคุณวุฒิจากหลากหลายหน่วยงาน เพื่อดำเนินการจัดทำผังการสร้างแบบทดสอบวิชาครู และระดับการวัดสมรรถนะทางวิชาชีพครูของคุรุสภา ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าวยึดตามกรอบมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครูตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 โดยเน้นรูปแบบการประเมินสมรรถนะและผลลัพธ์การเรียนรู้ (Competency - Based and Outcome Based Assessment) มีการประยุกต์แนวคิด Revised Bloom's Taxonomy of Educational Objectives : Cognitive ผสานเข้ากับแนวคิด

The Structure of Observed Learning Outcome Taxonomy: SOLO Taxonomy เพื่อให้มีการดำเนินการผ่านการสอบที่เป็นแบบวัดสถานการณ์ (Situation Based Testing) ซึ่งเป็นข้อสอบเชิงบูรณาการความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่เป็นองค์รวม ที่แสดงออกของถึงสมรรถนะตามวิชาชีพครูตามขอบเขตการปฏิบัติงานครู โดยมีฐานจากแนวคิดหลักการ ตามมาตรฐานวิชาชีพครู ดังนี้

(1) การเปลี่ยนแปลงบริบทของโลก สังคม และแนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
(2) จิตวิทยาพัฒนาการ จิตวิทยาการศึกษา และจิตวิทยาให้คำปรึกษาในการวิเคราะห์ และพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

(3) เนื้อหาวิชาที่สอน หลักสูตร ศาสตร์การสอน และเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้

(4) การวัด ประเมินผลการเรียนรู้ และการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน

(5) การออกแบบและการดำเนินการเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษา

ทั้งนี้ จากแนวคิดการประเมินสมรรถนะและผลลัพธ์การเรียนรู้ (Competency - Based and Outcome Based Assessment) โดยประยุกต์แนวคิด Revised Bloom's Taxonomy of Educational Objectives : Cognitive ผสานเข้ากับแนวคิด The Structure of Observed Learning Outcome Taxonomy : SOLO Taxonomy ผ่านการสอบที่เป็นแบบวัดสถานการณ์ (Situation Based Testing) ซึ่งเป็นข้อสอบเชิงบูรณาการความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่เป็นองค์รวมที่แสดงถึงการแสดงออกของสมรรถนะตามวิชาชีพครูตามขอบเขตสถานการณ์การทำงานของครู สรุปเป็นระดับการวัดสมรรถนะทางวิชาชีพครูของครูสภา (Competency level)

ขอบเขต และน้ำหนักการวัดสมรรถนะทางวิชาชีพครู (Competency level)

Competency level		ขอบเขต	น้ำหนักการวัด
Level 1	ความสามารถในการบอก/ระบุ ข้อมูลเชิงข้อเท็จจริง ตามหลัก วิชาครู	ความสามารถในการบ่งชี้ บรรยายลักษณะ ให้ความหมายแปลความ/ตีความข้อมูล อันเป็นข้อเท็จจริงตามหลักวิชาครู	ร้อยละ 10
Level 2	ความสามารถในการอธิบาย ให้ เหตุผลเชิงมโนทัศน์ ตามหลัก วิชาครู	ความสามารถในการขยายความ ให้เหตุผล ในแง่มุมต่าง ๆ ต่อสถานการณ์ หรือข้อมูล ที่ปรากฏในเชิงมโนทัศน์ที่สอดคล้อง หรือ เชื่อมโยงกับหลักวิชาครู	ร้อยละ 20
Level 3	ความสามารถในการประยุกต์ใช้ ความรู้ และวิเคราะห์เพื่อพัฒนา งานครู	ความสามารถในการนำความรู้ทางวิชาครู ไปใช้ แยกแยะ เปรียบเทียบ และเชื่อมโยง องค์ประกอบ หรือแง่มุมต่าง ๆ ของข้อมูล/ เหตุการณ์ที่นำไปสู่การแก้ไขปัญหา และ พัฒนางาน	ร้อยละ 50
Level 4	ความสามารถในการประเมินค่า และสร้างสรรค์ทางเลือกใหม่ เพื่อพัฒนางานครู	ความสามารถในการพิจารณา และตัดสิน คุณค่าของวิธีปฏิบัติ หรือความรู้ที่มีอยู่ สังเคราะห์ ริเริ่มพัฒนา ออกแบบ และ สร้างทางเลือกใหม่	ร้อยละ 20

การกระจายค่าน้ำหนักของระดับการวัดแต่ละประเภท

จากขอบเขตและน้ำหนักการวัดสมรรถนะทางวิชาชีพครูของคุรุสภา (Competency level) ได้กระจายค่าน้ำหนักของระดับการวัดแต่ละประเภท ในผังการสร้างแบบทดสอบ (Test Blueprint) วิชาครู โดยมีหลักการในการกระจายค่าน้ำหนักฯ ดังนี้

(1) น้ำหนักของการวัดเป็นไปตามที่กำหนดในมาตรฐานความรู้ และระดับการวัดสมรรถนะทางวิชาชีพครูของคุรุสภา

(2) การกระจายค่าน้ำหนักการวัดสมรรถนะทางวิชาชีพครูของคุรุสภาในแต่ละมาตรฐานความรู้ เป็นไปตามสัดส่วนของน้ำหนักที่กำหนดในแต่ละระดับการวัดสมรรถนะทางวิชาชีพครูของคุรุสภาในภาพรวม

(3) การกระจายน้ำหนักการวัดสมรรถนะทางวิชาชีพครูของคุรุสภาในแต่ละสมรรถนะย่อยได้พิจารณาถึงความสอดคล้องระหว่างสมรรถนะย่อยกับขอบเขตของการวัดสมรรถนะทางวิชาชีพครูของคุรุสภาเป็นหลัก โดยที่แต่ละสมรรถนะย่อยสามารถวัดในระดับอื่นได้ด้วย

น้ำหนักการวัดสมรรถนะทางวิชาชีพครูของครูสภาในแต่ละมาตรฐานความรู้

ที่	มาตรฐานความรู้ (ความรู้และสมรรถนะที่สำคัญ)	น้ำหนัก การวัด รวม	ระดับสมรรถนะ (Competency level)							
			Level 1		Level 2		Level 3		Level 4	
			จำนวน ข้อ	ร้อยละ	จำนวน ข้อ	ร้อยละ	จำนวน ข้อ	ร้อยละ	จำนวน ข้อ	ร้อยละ
1	การเปลี่ยนแปลงบริบทของโลก สังคม และแนวคิดปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	12	2	16.67	4	33.33	4	33.33	2	16.67
2	จิตวิทยาพัฒนาการ จิตวิทยา การศึกษา และจิตวิทยาให้คำปรึกษา ในการวิเคราะห์และพัฒนาผู้เรียน ตามศักยภาพ	25	2	8.00	3	12.00	14	56.00	6	24.00
3	หลักสูตร ศาสตร์การสอน และ เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้	30	3	10.00	4	13.33	17	56.67	6	20.00
4	การวัด ประเมินผลการเรียนรู้ และ การวิจัย เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนา ผู้เรียน	25	2	8.00	6	25.00	12	48.00	5	20.00
5	การออกแบบและการดำเนินการ เกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษา	8	1	12.50	3	37.50	3	37.50	1	12.50
รวม		100	10		20		50		20	

โครงสร้างของการทดสอบ

มาตรฐานที่ 1

การเปลี่ยนแปลงบริบทของโลก สังคม และแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สมรรถนะย่อยที่สอดคล้องกับ สถานการณ์การทำงานของคุณครู	น้ำหนัก (ร้อยละ)	ระดับสมรรถนะ (Competency Level) และน้ำหนัก (ร้อยละ)			
		Level 1	Level 2	Level 3	Level 4
มาตรฐานที่ 1.1 รอบรู้บริบทการเปลี่ยนแปลงของสังคม ทั้งภายใน และภายนอกประเทศที่ส่งผลกระทบ ต่อการศึกษา					
1.1.1 แจกแจง หลอมรวม และวิเคราะห์เชื่อมโยงผลกระทบ จากการเปลี่ยนแปลงของบริบทโลก สังคมและวัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี และด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษา และที่มีผลต่อวิชาชีพครู	6	2	2	2	-
มาตรฐานที่ 1.2 ประยุกต์ใช้แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้					
1.2.1 ออกแบบการเรียนรู้ สะท้อนคิด และประยุกต์ใช้ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (เชื่อมโยงระหว่างความ พอเพียง ความพอประมาณ การมีภูมิคุ้มกัน กับคุณธรรม และความรู้ : 3 ห่วง 2 เงื่อนไข)	6	-	2	2	2
รวม	12	2	4	4	2

มาตรฐานที่ 2

จิตวิทยาพัฒนาการ จิตวิทยาการศึกษา และจิตวิทยาให้คำปรึกษา ในการวิเคราะห์และพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

สมรรถนะย่อยที่สอดคล้องกับ สถานการณ์การทำงานของครู	น้ำหนัก (ร้อยละ)	ระดับสมรรถนะ (Competency Level) และน้ำหนัก (ร้อยละ)			
		Level 1	Level 2	Level 3	Level 4
มาตรฐานที่ 2.1 เข้าใจธรรมชาติของผู้เรียน					
2.1.1 วิเคราะห์ บรรยายลักษณะ และพฤติกรรมของผู้เรียนตามบริบทที่แตกต่างกัน (ภูมิหลังของผู้เรียน ร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ สติปัญญา/ต้นทุน ความต้องการ ศักยภาพ / เด็กที่มีความต้องการพิเศษ)	4	1	1	2	-
2.1.2 วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างผู้เรียนในระดับบุคคล ระดับห้องเรียน และระดับชั้นเรียน / ระบบข้อมูลนักเรียนรายบุคคล	3	1	1	1	-
2.1.3 ประยุกต์หลักจิตวิทยาพัฒนาการในการเข้าใจลักษณะและความแตกต่างของผู้เรียน	2	-	1	1	-
มาตรฐานที่ 2.2 ช่วยเหลือและสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพได้					
2.2.1 วิเคราะห์ วิพากษ์ และตัดสินใจ เลือกแนวทางการให้ความช่วยเหลือผู้เรียนในสถานการณ์ต่าง ๆ (ชุดคำถามที่จะช่วยให้ได้รู้จักและเข้าใจตัวเอง)	3	-	-	2	1
2.2.2 ออกแบบวิธีการช่วยเหลือผู้เรียน เพื่อแก้ไขปัญหาการเรียนรู้ (เน้นการมีส่วนร่วมระหว่างครูกับเด็กในการออกแบบ / เน้นการสร้างเชื่อมั่นในการพึ่งพาตนเอง (self-directed))	2	-	-	1	1
2.2.3 ออกแบบวิธีการสนับสนุนผู้เรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ (เน้นการมีส่วนร่วมระหว่างครูกับเด็กในการออกแบบ / เน้นการสร้างเชื่อมั่นในการพึ่งพาตนเอง)	2	-	-	1	1

สมรรถนะย่อยที่สอดคล้องกับ สถานการณ์การทำงานของครู	น้ำหนัก (ร้อยละ)	ระดับสมรรถนะ (Competency Level) และน้ำหนัก (ร้อยละ)			
		Level 1	Level 2	Level 3	Level 4
2.2.4 ประยุกต์หลักจิตวิทยาการศึกษาในการพัฒนาการเรียนรู้ ของผู้เรียน	1	-	-	1	-
มาตรฐานที่ 2.3 ให้คำแนะนำช่วยเหลือผู้เรียนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้					
2.3.1 ออกแบบแนวทางการให้คำแนะนำช่วยเหลือผู้เรียน ร่วมกับครู ผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้องในสถานศึกษา (ทักษะ การเรียนรู้ ทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ/สัมมาชีพ)	3	-	-	2	1
2.3.2 ออกแบบวิธีการร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนา และแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (ให้ ความสำคัญกับ collaboration มากกว่า control)	2	-	-	1	1
2.3.3 ออกแบบแนวทางแก้ปัญหาผู้เรียนที่สอดคล้องกับ สถานการณ์ที่เป็นปัญหาในปัจจุบัน (bullying การทะเลาะ วิวาท)	2	-	-	1	1
2.3.4 ประยุกต์หลักจิตวิทยาการให้คำปรึกษาในการส่งเสริม สนับสนุนผู้เรียน (การฟัง deep listening, การใช้คำถาม เชิง inquiry, บันทึก วิเคราะห์ / constructivism ให้เด็ก ระเบิดจากข้างใน collaborative inquiry)	1	-	-	1	-
รวม	25	2	3	14	6

มาตรฐานที่ 3

หลักสูตร ศาสตร์การสอน และเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้

สมรรถนะย่อยที่สอดคล้องกับ สถานการณ์การทำงานของครู	น้ำหนัก (ร้อยละ)	ระดับสมรรถนะ (Competency Level) และน้ำหนัก (ร้อยละ)			
		Level 1	Level 2	Level 3	Level 4
มาตรฐานที่ 3.1 วิเคราะห์ จัดทำ ใช้ ประเมิน และพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาได้					
3.1.1 วิเคราะห์ และวิพากษ์เพื่อปรับหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐานให้เป็นหลักสูตรสถานศึกษาที่มีความสอดคล้อง กับเป้าหมายของสถานศึกษาและความต้องการของ ท้องถิ่น และยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	1	-	-	1	-
3.1.2 ออกแบบหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	2	-	1	1	-
3.1.3 ใช้ผลการประเมินผู้เรียนในการปรับปรุงหลักสูตร สถานศึกษา	1	-	-	1	-
3.1.4 ประยุกต์ใช้วิธีการที่เป็นระบบ (เช่น วิจัย และพัฒนา ฯลฯ) ในการพัฒนาหลักสูตรสาระเพิ่มเติม หรือหลักสูตร ท้องถิ่นที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน	1	-	-	1	-
มาตรฐานที่ 3.2 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลจริง ได้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียน					
3.2.1 ออกแบบแผนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับธรรมชาติ ของผู้เรียนและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	2	-	1	1	-
3.2.2 ออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มี จุดประสงค์การเรียนรู้ (O) กิจกรรมการเรียนรู้ (L) และ การวัดและประเมินผล (E/A) ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็น มนุษย์ที่สมบูรณ์ครบทุกด้านและมีองค์ประกอบของ แผนการสอนที่สอดคล้องกันทุกด้าน	4	-	-	2	2

สมรรถนะย่อยที่สอดคล้องกับ สถานการณ์การทำงานของคุณครู	น้ำหนัก (ร้อยละ)	ระดับสมรรถนะ (Competency Level) และน้ำหนัก (ร้อยละ)			
		Level 1	Level 2	Level 3	Level 4
3.2.3 จัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้ที่ออกแบบไว้อย่างมีประสิทธิภาพ (ครบถ้วน ทันเวลา และประสบผลสำเร็จ) โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ รูปแบบการเรียนรู้ และ/หรือ เทคนิคการเรียนรู้ที่เน้นการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต มีทักษะการคิดขั้นสูง และมีทักษะในศตวรรษที่ 21	4	-	-	2	2
มาตรฐานที่ 3.3 บริหารจัดการชั้นเรียนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้					
3.3.1 จัดเตรียมสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีความปลอดภัยทั้งด้านกายภาพ และด้านสังคม	2	1	1	-	-
3.3.2 ใช้จิตวิทยาเชิงบวกหรือกลยุทธ์ที่เหมาะสมในการจัดการชั้นเรียน เพื่อส่งเสริมวิถีประชาธิปไตย วินัยเชิงบวก และนิสัยพอเพียง รวมถึงการปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล	2	1	-	1	-
3.3.3 จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนอย่างเหมาะสม	1	-	1	-	-
3.3.4 บริหารจัดการชั้นเรียนโดยการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักเรียนกับครู โดยลดการตัดสินคุณค่า การเปรียบเทียบ การจัดอันดับ และการแข่งขันระหว่างนักเรียน และเพิ่มการส่งเสริมความร่วมมือในการเรียนรู้	2	-	-	1	1
มาตรฐานที่ 3.4 ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารได้					
3.4.1 ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารและการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	2	1	-	1	-
3.4.2 วิเคราะห์ วิพากษ์ และตัดสินใจเลือกสื่อเทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างรู้เท่าทัน	1	-	-	1	-

สมรรถนะย่อยที่สอดคล้องกับ สถานการณ์การทำงานของคุณครู	น้ำหนัก (ร้อยละ)	ระดับสมรรถนะ (Competency Level) และน้ำหนัก (ร้อยละ)			
		Level 1	Level 2	Level 3	Level 4
มาตรฐานที่ 3.5 แสวงหาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายให้แก่ผู้เรียนได้					
3.5.1 ประยุกต์และจัดหาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายภายในโรงเรียน เพื่อสร้างการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ	1	-	-	1	-
3.5.2 ประยุกต์และจัดหาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายภายนอกโรงเรียนร่วมกับชุมชนหรือผู้ปกครองเพื่อสร้างการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ	1	-	-	1	-
มาตรฐานที่ 3.6 ประยุกต์ใช้ หรือพัฒนาสื่อและนวัตกรรม เพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียนได้					
3.6.1 ประยุกต์ใช้สื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม	2	-	-	1	1
3.6.2 ประยุกต์ และเลือกใช้กระบวนการที่เป็นระบบและน่าเชื่อถือ (เช่น วิจัยและพัฒนา) ในการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ	1	-	-	1	-
รวม	30	3	4	17	6

มาตรฐานที่ 4

การวัด ประเมินผลการเรียนรู้ และการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน

สมรรถนะย่อยที่สอดคล้องกับ สถานการณ์การทำงานของคุณครู	น้ำหนัก (ร้อยละ)	ระดับสมรรถนะ (Competency Level) และน้ำหนัก (ร้อยละ)			
		Level 1	Level 2	Level 3	Level 4
มาตรฐานที่ 4.1 การวัด ประเมินผลการเรียนรู้					
4.1.1 การวัดผลการเรียนรู้	5				
- วิเคราะห์ เชื่อมโยง แยก องค์ประกอบตัวชี้วัด การวัดผล การประเมินผล เกณฑ์ของผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้	2	1	1	-	-
- พัฒนาแบบวัดผลการจัดการเรียนรู้ครอบคลุม สมรรถนะตามผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง (LO) การพัฒนา แบบวัดตัวชี้วัดประเภทต่าง ๆ การตรวจสอบคุณภาพ เครื่องมือ และควบคุมคุณภาพความตรงของการวัด	3	-	1	1	1
4.1.2 การประเมินผลการเรียนรู้	5				
- วิเคราะห์และนำวิธีประเมินผลอิงกลุ่ม อิงเกณฑ์ การประเมินพัฒนาการไปใช้ซ่อม/เสริม (แก้ปัญหา) พัฒนา สู่ความเป็นเลิศ	3	1	1	1	-
- ประเมินด้วยข้อมูลจากหลายแหล่ง (Multisource assessment) ประเมินตามสภาพจริง (Authentic assessment)	2	-	-	1	1
4.1.3 การประยุกต์ผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนา การเรียนการสอน	5				
- นำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาการจัด การเรียนรู้ได้เหมาะสมตามบริบท	2	-	-	2	-
- สรุปผลการประเมินผลการเรียนรู้ไปพัฒนาวิธีสอน แก้ปัญหา (ซ่อม/เสริม พัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศ)	3	-	1	2	-

สมรรถนะย่อยที่สอดคล้องกับ สถานการณ์การทำงานของครู	น้ำหนัก (ร้อยละ)	ระดับสมรรถนะ (Competency Level) และน้ำหนัก (ร้อยละ)			
		Level 1	Level 2	Level 3	Level 4
มาตรฐานที่ 4.2 การวิจัยเพื่อแก้ปัญหา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของผู้สอน					
4.2.1 วิเคราะห์ปัญหาและออกแบบวิจัย	5				
- วิเคราะห์ปัญหาการเรียนรู้ ปัญหาการจัดการเรียนรู้ ปัญหาวิจัย	2	-	-	2	-
- ออกแบบวิจัยพัฒนาตนเอง (พัฒนาวิธีสอน) แก้ปัญหาการเรียนรู้ (ซ่อม/เสริมผู้เรียน) และวิจัย พัฒนาการเรียนรู้ผู้เรียน (สู่ความเป็นเลิศ)	3	-	-	1	2
4.2.2 นำผลวิจัยไปใช้	5				
- วิเคราะห์ผลการวิจัย นำไปประยุกต์ใช้ได้ตรงตาม ผลวิจัย	1	-	1	-	-
- ใช้ผลวิจัยในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของ ตนเอง (วิธีสอน) พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน (ผู้เรียน)	2	-	1	1	-
- สร้างสรรค์วิธีจัดการเรียนรู้ที่เป็นพลวัตเหมาะสม กับบริบท ทันยุคสมัย	2	-	-	1	1
รวม	25	2	6	12	5

มาตรฐานที่ 5

การออกแบบ และการดำเนินการเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษา

สมรรถนะย่อยที่สอดคล้องกับ สถานการณ์การทำงานของคุณครู	น้ำหนัก (ร้อยละ)	ระดับสมรรถนะ (Competency Level) และน้ำหนัก (ร้อยละ)			
		Level 1	Level 2	Level 3	Level 4
มาตรฐานที่ 5.1 จัดการคุณภาพ พัฒนาและประเมินคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้					
5.1.1 วิเคราะห์ เปรียบเทียบ ความแตกต่างของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก	1	1	-	-	-
5.1.2 วิเคราะห์ เชื่อมโยงระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก	1	-	1	-	-
5.1.3 วิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย โอกาส และอุปสรรคของการประกันคุณภาพเพื่อยกระดับการประกันคุณภาพสถานศึกษา	2	-	1	1	-
5.1.4 ประยุกต์ใช้ผลการประกันคุณภาพไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	2	-	1	1	-
5.1.5 ประยุกต์ใช้ผลการพัฒนาคุณภาพไปใช้ในการวางแผนพัฒนา และแก้ปัญหาระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน	2	-	-	1	1
รวม	8	1	3	3	1

บทที่

1

การพัฒนาหลักสูตร

บทที่ 1

การพัฒนาหลักสูตร

มาตรฐานที่ 3.1

วิเคราะห์ จัดทำ ใช้ ประเมิน และพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาได้

หลักสูตร

1. ความหมายของหลักสูตร

หลักสูตร (Curriculum) คือ มวลประสบการณ์ แผนงานหรือโครงการที่จัดให้แก่ผู้เรียน เพื่อเป็นแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ต้องการ หลักสูตรถือเป็นหัวใจของการจัดการศึกษาเนื่องจากหลักสูตรเป็นแบบแผนหรือเป็นเครื่องมือที่สำคัญต่อการจัดการศึกษาซึ่งจะช่วยให้การพัฒนาผู้เรียนได้เกิดทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง และสังคมได้ ดังนั้น หลักสูตรที่ดีจึงต้องมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เหมาะสมต่อสภาพชีวิต สังคมของผู้เรียน และการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจและสังคมอยู่เสมอ

2. องค์ประกอบของหลักสูตร

Ralph W. Tyler (1949) ได้เสนอหลักการและเหตุผลในการสร้างหลักสูตรที่สำคัญโดยกำหนดคำถามพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรและการสอนไว้ 4 ประการ ดังนี้

- (1) จุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
- (2) เนื้อหาหรือประสบการณ์การเรียนรู้
- (3) วิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้หรือประสบการณ์
- (4) การวัดและประเมินผล

3. ระบบหลักสูตร

ระบบหลักสูตร (Design development and implement evaluation) ได้แก่

- (1) ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ ประวัติ และปรัชญาการศึกษา สังคม และวัฒนธรรม ความรู้เกี่ยวกับผู้เรียน ทฤษฎีการเรียนรู้ ธรรมชาติของเนื้อหาสาระ

(2) ระบบร่างหลักสูตร ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร คัดเลือก และจัดเนื้อหา กำหนดวิธีการประเมินผล ทดลองใช้หลักสูตร (นำร่อง) ประเมินหลักสูตรก่อนนำไปใช้

(3) ระบบการใช้หลักสูตร ได้แก่ จัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร เตรียมบุคลากร บริหาร และบริการ หลักสูตรดำเนินการสอนตามหลักสูตร นิเทศการใช้หลักสูตร

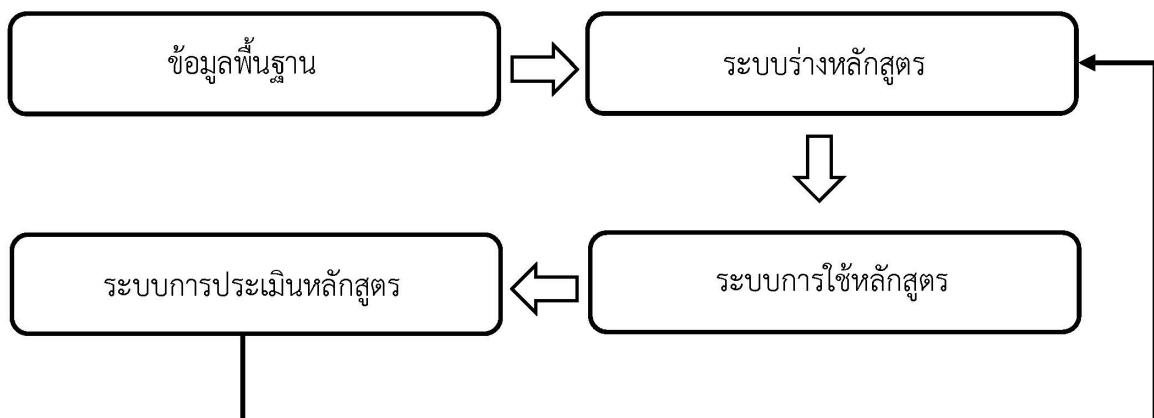
(4) ระบบการประเมินหลักสูตร ได้แก่ การประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร และประเมินระบบ หลักสูตรถ้าหากไม่ประสบผลให้ไปปรับปรุงโดยเริ่มที่ (2) เป็นต้นไป

4. การพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง กระบวนการทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำ และปรับปรุงหลักสูตร ดังนั้นจึงจะพบว่าในตำราที่ว่าด้วยการพัฒนาหลักสูตรโดยทั่วไปจะกล่าวตั้งแต่การศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาหลักสูตรเสียก่อน ต่อจากนั้นจึงจะกล่าวถึงการดำเนินการร่างหลักสูตร ซึ่งในส่วนของการร่างหลักสูตรนี้จะประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพของสังคม การกำหนดจุดมุ่งหมาย การเลือก การจัดเนื้อหาสาระ การประเมินหลักสูตรที่สร้างเสร็จแล้ว และเมื่อได้ร่างหลักสูตรเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็เป็นขั้นของการนำหลักสูตรไปใช้ การประเมินผลที่ได้จากหลักสูตร ในตอนท้ายจะมีการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรตามลำดับ

การพัฒนาหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นหรือสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ให้เหมาะสมจะต้องสอดคล้องกับความต้องการของสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปและสนองต่อความต้องการของผู้เรียน ประกอบด้วย

- (1) การพัฒนาหลักสูตรระดับชาติ
- (2) การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น หมายถึง ระดับเขตพื้นที่การศึกษา
- (3) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- (4) การพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียน

คู่มือเตรียมสอบ ใบประกอบวิชาชีพครู (วิชาครู)

มาตรฐานความรู้ หลักสูตร ศาสตร์การสอน และ
เทคโนโลยี ดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้

สรุปเนื้อหา และวิเคราะห์แนวข้อสอบ มาตรฐานความรู้ หลักสูตร ศาสตร์การสอน และเทคโนโลยี ดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ ตามผังการสร้างข้อสอบ (Test Blueprint) ที่คุรุสภากำหนด ในการทดสอบและประเมินสมรรถนะทางวิชาชีพครู ด้านความรู้และประสบการณ์วิชาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพครู

การวัดสมรรถนะทางวิชาชีพครูของคุรุสภา (Competency level) แบ่งเป็น 4 ระดับ ดังนี้

Level
1

ความสามารถในการบอก
หรือระบุข้อมูลเชิงข้อเท็จจริง
ตามหลักวิชาครู

Level
2

ความสามารถในการอธิบาย
ให้เหตุผลเชิงมโนทัศน์
ตามหลักวิชาครู

Level
3

ความสามารถในการประยุกต์
ใช้ความรู้ และวิเคราะห์
เพื่อพัฒนางานครู

Level
4

ความสามารถในการประเมินค่า
และสร้างสรรค์ทางเลือกใหม่
เพื่อพัฒนางานครู

คุณสมบัติของหนังสือรวบรวมแนวข้อสอบ

- ☒ เหมาะสำหรับผู้ที่กำลังเตรียมตัวสอบใบประกอบวิชาชีพครู
- ☒ รวบรวมและวิเคราะห์แนวข้อสอบตามผังการสร้างข้อสอบ (Test Blueprint) ในการทดสอบและประเมินสมรรถนะวิชาชีพครูฯ
- ☒ ครบครัน ตรงประเด็น และช่วยประหยัดเวลาในการเตรียมตัวสอบ

คู่มือเตรียมสอบใบประกอบวิชาชีพครู

จัดทำโดย กองบรรณาธิการพร้อมบุ๊คส์ไตร์ เอดูเคชั่น

ช่องทางติดตามข้อมูลและแนวข้อสอบเพิ่มเติม

Facebook Page : เตรียมสอบใบประกอบวิชาชีพครู

Website : book-boonphinid.com

สแกน LINE ID

ราคา 295 บาท

9789990175714

สงวนลิขสิทธิ์ บริษัท พร้อมบุ๊คส์ไตร์ จำกัด